

การป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ

THE PREVENTING THE IMPACT OF LABOR SMUGGLING TRANSNATIONAL

¹พรชัย เลื่อนฉวี, ²สมาน ตั้งทองทวี และ ³ณวัฒน์ พูลสมบัติ

¹Pornchai Luernshavee, ²Samarn Thangtongtawi and ³Nawat Phunsombat

มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ประเทศไทย

Pathumthani University, Thailand

¹totobangkoknoi@gmail.com

Received: January 6, 2023; Revised: February 22, 2023; Accepted: March 25, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งพิจารณาจากปัญหาด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคง 2) มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ และ 3) ข้อเสนอแนะในการวิจัย เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารและตำราทางกฎหมาย ผลการวิจัยพบว่า 1) การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ส่งผลกระทบทางด้านสังคมแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้วยสถานะขาดแคลนแรงงานระดับล่าง จึงเลือกที่จะจ้างแรงงานข้ามชาติ ด้านความมั่นคงของประเทศไทย แรงงานข้ามชาติอาจก่อปัญหาการก่อการร้าย 2) มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หลักสำคัญ คือ ห้ามคนต่างด้าวทำงานในงานบางประเภทโดยเด็ดขาด ส่วนการทำงานในประเภทซึ่งคนต่างด้าวทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงาน (มาตรา 6 และ 7) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อจัดการและควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวให้ดีและรัดกุมขึ้น และพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 อนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ในส่วนของต่างประเทศ ทั้งประเทศอิสราเอล ประเทศมาเลเซีย ประเทศไต้หวัน และสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีข้อกำหนดและบทลงโทษ ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของประเทศ และ 3) ข้อเสนอแนะ เสนอแก้ไขพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 มาตรา 29/1 และมาตรา 30/1 “ให้มี

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

² อาจารย์ ดร., สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

³ อาจารย์, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

คำสำคัญ: การป้องกัน ผลกระทบ ลักลอบเข้าเมือง แรงงานข้ามชาติ

Abstract

This Purposes of this research were to: 1) Preventing the impact of illegal immigration by migrant workers Which considers social, economic and security problems. 2) Legal measures in Thailand and abroad. And 3) Research recommendations It is a qualitative research method. From studying legal documents and textbooks. The results of the research were as follows: 1) Illegal immigration of migrant workers Affecting the society of migrant workers who come to work illegally, economically, due to the shortage of low-level labor. Therefore choosing to hire migrant workers national security Migrant workers may cause terrorism problems. 2) Thailand's legal measures The Working of Aliens Act 2008 is strictly forbidden for foreigners to work in certain types of work. As for the types of work that foreigners can only do when allowed to work (Sections 6 and 7), the Immigration Act (No. 3), 1999, to manage and control entry into the Kingdom of people. aliens better and tighter, and the Foreign Work Management Emergency Decree B.E. 2560 allows foreigners to work with employers in the country. in foreign countries the whole country of Israel Malaysia Taiwan and Republic of Singapore There are requirements and penalties. different depending on the situation of the country. And 3) Suggestions Propose amendments to the Foreigners' Working Management Emergency Decree (No. 2), B.E. 2561, Section 29/1 and Section 30 / 1 “ to have a provincial alien working management policy committee. Has the authority to set policies and supervise the management of the work of aliens.

Keywords: Prevention, impact, illegal immigration migrant workers

บทนำ

การใช้แรงงานข้ามชาติ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์ และรัฐชาติ เนื่องจากมักมองว่าการข้ามชาติเป็นกิจกรรมที่ทำให้รัฐแต่ละรัฐ เปลี่ยนแปลงและลดความสำคัญลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ ที่ถูกกำกับโดยบรรดาบริษัทข้ามชาติ อย่างไรก็ตามแนวคิดการข้ามชาติมิใช่มิติดีเดียวที่ผ่านความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่การข้ามชาติยังเกี่ยวข้องถึงการอพยพย้ายถิ่น ของผู้คนโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย รวมทั้งกิจกรรมการค้าทั้งที่ถูกกฎหมายและ ผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน นำมาซึ่งการดำเนินการที่เข้มงวดมากขึ้นของรัฐในบริเวณเส้นเขตแดนและจุดผ่านแดนต่าง ๆ (จันทรา ธนะวัฒนาวงศ์, 2553: 21) โดยการย้ายถิ่นเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากจากถิ่นพำนักของตนไปยังบริเวณอื่นโดยผู้ย้ายถิ่นมีความตั้งใจจะไปพำนักในถิ่นใหม่เป็นการชั่วคราวหรือถาวร และอาจเป็นการย้ายข้ามชาติหรือภายในประเทศ (สุภางค์ จันทวนิช, 2540: 36) นอกจากนี้การย้ายถิ่นยังเป็นกระบวนการทางสังคม ที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาในตัวของมันเอง ดังนั้นจึงมีความจำ เป็นที่ต้องเข้าใจขบวนการย้ายถิ่น ถึงความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ การเมืองและการผสมผสานวัฒนธรรมของระบบโลก ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศได้ (วิทวัส ขุนหนู, 2558: 79)

จากการที่ประเทศไทยได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่อนโยบายด้านแรงงานภายในประเทศที่มีอยู่จำกัด และไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และในสถานะที่ประเทศต้องขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม แรงงานต่างด้าวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหา โดยในแต่ละปีจะมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากโดยมีการขนย้ายแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมายของกลุ่มนักค้าแรงงานข้ามชาติ หรือมีการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเอง โดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว และกัมพูชา ที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย ดังนั้นจึงเป็นช่องทางให้แรงงานเหล่านี้เข้ามาในประเทศเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อนโยบายทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงตามมา แม้ว่ารัฐบาลจะได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยการออกเป็นมติคณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาโดยผิดกฎหมายสามารถที่จะขึ้นทะเบียนเพื่อทำงานบางประเภทได้ก็ตามแต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด จัดไปครับ ถึงแม้การจ้างแรงงานข้ามชาติจะมีประโยชน์หลายด้านก็ตามแต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมความเป็นอยู่ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบทางด้านความมั่นคงของประเทศ ดังนี้

(1) ผลกระทบทางด้านสังคม จากการเคลื่อนย้ายแรงงาน จะมีผลต่ออัตราการพึ่งพิงทางประชากร อัตราเกิดและอัตรามรณะ อัตราความแออัดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้านแรงงานต่างชาติ อาจเข้ามาช่วยทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนในภาคการผลิตต่างๆ ที่คนท้องถิ่นหลีกเลี่ยงที่จะทำ ซึ่งการมีแรงงานต่างชาติทำให้เกิดภาวะการกดค่าแรงของแรงงานท้องถิ่นและอำนาจในการต่อรอง รวมถึงสิทธิแรงงานของคนงานท้องถิ่นน้อยลงเพราะนายจ้างมีตัวเลือกมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลถึงเงื่อนไขการทำงานและการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบด้วย ประเทศปลายทางต้องแบก

รับภาระค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม ซึ่งจ่ายจากฐานระบบภาษีของประชาชน ระบบสุขภาพเกิดการแพร่กระจายโรคที่ผู้ย้ายถิ่นอาจนำติดตัวมา และสังคมปลายทางต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาด (ยงยุทธ์ แฉล้มวงษ์, 2539: 46)

(2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จากการจ้างแรงงานข้ามชาติ แม้ว่าการจ้างแรงงานข้ามชาติจะมีข้อดีสำหรับผู้ประกอบการ เช่น การสร้างเสถียรภาพให้ตลาดแรงงานภาคเกษตร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหากเข้ามาทำงานร่วมกับแรงงานไทย แต่ก็จะมีผลกระทบด้านเศรษฐกิจเนื่องจากค่าจ้างในประเทศไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว กัมพูชา และเมียนมา) จึงจูงใจให้แรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะแรงงานระดับล่างเข้ามาหางานทำในประเทศไทย ส่วนผู้ประกอบการในประเทศไทยย่อมต้องการแรงงานราคาถูกอีกทั้งอยู่ในสภาวะขาดแคลนแรงงานระดับล่างจึงเลือกที่จะจ้างแรงงานข้ามชาติเข้ามาในกระบวนการผลิต จึงส่งผลให้แรงงานไทยระดับล่างมีโอกาสได้งานทำน้อยลงโดยเฉพาะจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่น (วาทีณี แก้วทับทิม, 2553: 13)

(3) ผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ ซึ่งเป็นความกังวลใจหลักของประเทศปลายทางและประชาชนท้องถิ่นรวมทั้งสื่อมวลชนด้วย คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนที่รัฐตรวจสอบไม่ได้เพราะไม่มีระบบควบคุมจำนวนและที่อยู่อาศัย อาจก่อให้เกิดกิจกรรมนอกระบบอันไม่อาจควบคุมได้ของรัฐ การที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานข้ามชาติในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก กระจัดกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยไม่ทราบจำนวนและที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่มีอยู่แท้จริง ในขณะที่การบริหารแรงงานต่างด้าวยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นปัญหาแรงงานต่างด้าวจึงย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าวแต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะถึงแม้จะสามารถผลักดันคนต่างด้าวกลับไปได้ แต่ไม่นาน คนเหล่านั้นก็เดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยอีก นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายยังมีที่อยู่ไม่ถาวร มีการเคลื่อนย้ายเข้าออกระหว่างประเทศ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2546: 4-5)

จากปัญหาที่เกิดจากผลกระทบดังกล่าวภาครัฐจึงได้ตราพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 ซึ่งมีบทกำหนดให้คนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยจะต้องมีบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งขออนุญาตจดทะเบียนดำเนินธุรกิจนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย เป็นผู้ขออนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ เป็นผู้ดำเนินการให้ ซึ่งคนต่างด้าวไม่สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ จึงเกิดความยุ่งยากในการติดต่อและเสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่สูง คนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน ไม่มีความรู้ความชำนาญการเป็นพิเศษแต่อย่างใด และประการสำคัญไม่มีเงินที่จะใช้จ่ายในการดำเนินการ จึงมีการกระทำความผิดโดยการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง มาชุกซ่อนตัวทำงานรับจ้างใช้แรงงานอย่างผิดกฎหมาย ในส่วนนายจ้างซึ่งรับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานก็สามารถจ้างแรงงานต่างด้าวได้ในอัตราค่าจ้างที่ต่ำ (พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยที่เป็นประเด็นปัญหาใหญ่อยู่ในปัจจุบันนี้ ก็คือ

แรงงานข้ามชาติผิดกฎหมาย จากปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยและความแตกต่างกันในทางเศรษฐกิจ กลายเป็นปัจจัยดึงดูดแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ถึงแม้ว่าแรงงานต่างด้าวเหล่านี้จะเป็นประโยชน์และมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทยอยู่พอสมควรก็ตาม แต่จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้หลั่งไหลเข้ามาอย่างมากมาย ได้ก่อให้เกิดปัญหาและเกิดผลกระทบต่าง ๆ ในสังคมไทยเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งพิจารณาจากปัญหา ด้านสังคมความเป็นอยู่ ด้านด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทยเกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ
3. เพื่อวิเคราะห์และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Analysis) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ตำบฏกฎหมาย บทความ คำพิพากษาของศาล รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รวมถึงเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ประมวลกฎหมายอาญา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและกฎหมายประเทศอิสราเอล

ผลการวิจัย

จากการศึกษา วิเคราะห์การป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ สรุปผล ดังนี้

1. การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ส่งผลกระทบทางด้านสังคม ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมักลักลอบเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย และไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ จึงไม่มีการจัดทำประวัติและเครื่องแสดงตัวอื่นๆ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากค่าจ้างในประเทศไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านจึงจูงใจให้แรงงาน

ข้ามชาติโดยเฉพาะแรงงานระดับล่างเข้ามาทำงานในประเทศไทย ส่วนผู้ประกอบการในประเทศไทยย่อมต้องการแรงงานราคาถูก อีกทั้งอยู่ในสภาวะขาดแคลนแรงงานระดับล่าง จึงเลือกที่จะจ้างแรงงานข้ามชาติ ผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ แรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาจก่อปัญหาการก่อการร้าย และใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการก่ออาชญากรรม

2. มาตรการทางกฎหมายของประเทศของประเทศไทยอิสราเอล มีมาตรการในการป้องกันแรงงานต่างชาติดลักลอบเข้าประเทศ เพิ่มการตรวจสอบก่อนพิจารณาให้วีซ่า และเพิ่มการตรวจสอบที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองทุกจุด เพื่อทำหน้าที่ตรวจจับ กักกัน ในประเทศมาเลเซีย มีนโยบายผลักดันแรงงานต่างชาติดกฎหมายโดยการจับกุม ถูกปรับและส่งกลับประเทศ มีการเข้มงวดกวดขันจับกุมลงโทษแรงงานต่างชาติดที่ผิดกฎหมาย ลงโทษนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างชาติดโดยผิดกฎหมายมากขึ้นในประเทศได้หันเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ มีอำนาจที่จะส่งบุคคลใดของพวกตนพร้อมกับหนังสือรับรองอย่างถูกต้อง ไปตรวจยังสถานที่ที่ทำงานที่พบว่ามีแรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ไม่ว่าเวลาใด ๆ ในสาธารณรัฐสิงคโปร์มีข้อกำหนดและบทลงโทษ แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองและยังคงอยู่ในสิงคโปร์โดยผิดกฎหมาย และในประเทศไทย พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หลักสำคัญ มีพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อจัดการและควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว และมีพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ที่อนุญาตแรงงานข้ามชาติมาทำงานในประเทศไทยได้

อภิปรายผล

จากการศึกษา วิเคราะห์การป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ

1.1 ผลกระทบทางด้านสังคม 1) การเข้ามาเป็นจำนวนมากของแรงงานข้ามชาติ ได้สร้างปัญหาในด้านความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม โสเภณี เป็นต้น 2) ก่อให้เกิดปัญหาวัฒนธรรมแรงงานต่างด้าวที่เข้าไปขายแรงงานก็อาจจะนำวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตนเองเข้าสู่ประเทศไทยไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม เช่น วัฒนธรรมในการกิน การอยู่อาศัย ประเพณีต่าง ๆ 3) อาจก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยขึ้นได้ในอนาคตเนื่องจากรัฐบาลปล่อยให้มีการเพิ่มขึ้นของประชากรหลายเชื้อชาติในประเทศโดยไม่มีการควบคุมดูแลที่ดีพอ 4) ทางด้านประชากร อาจส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันหรือการกระจายตัวของประชากรมีการพักอาศัยอย่างแออัดก่อให้เกิดปัญหาสังคมในท้องถิ่นกระทบถึงสุขภาพอนามัยความเป็นอยู่ที่ต่ำกว่ามาตรฐานทำให้เกิดโรคระบาด เป็นต้น 5) เมื่อเกิดบุตรหลานก็จะก่อให้เกิดปัญหาเรื่องสัญชาติตามมา 6) อาจสร้างปัญหาความแตกแยก ขัดแย้งและการไม่ยอมรับคนสัญชาติต่างกัน

ทางด้านสาธารณสุข แรงงานข้ามชาติบางส่วน ได้เป็นพาหนะนำโรคใหม่ๆ เข้ามาในประเทศไทย ถึงแม้ว่าแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับการตรวจสอบสุขภาพ

และค้นหาโรคจากหน่วยงานสาธารณสุขของจังหวัดและได้รับบัตรประกันสุขภาพ แต่ก็มีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและไม่ขึ้นทะเบียน แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนกลุ่มนี้ สร้างปัญหาและผลกระทบในด้านสาธารณสุขต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความยากลำบากในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อันก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ลบแก่สภาวะสุขภาพอนามัยต่อแรงงานต่างด้าว เช่น การแพร่ระบาดหรือการกระจายโรคติดต่อที่สำคัญ

1.2 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (1) การพึ่งพาแรงงานราคาถูกเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อการผลิต ส่งออกจะทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้ลงทุนไม่ให้ความสนใจหรือสนใจน้อยกับการลงทุนหรือการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต (2) เป็นการทำลายโครงสร้างค่าจ้างในประเทศเนื่องจากแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก ทำงานโดยยินดีรับค่าจ้างในระดับต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้มากทำให้นายจ้างพอที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีค่าจ้างต่ำกว่าแรงงานภายในประเทศไทย ซึ่งนับว่าเป็นการทำลายโครงสร้างค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยส่งผลกระทบต่อการกดค่าจ้างแรงงานทั้งระบบโดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการกระจายรายได้และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน (3) ส่งผลกระทบแรงงานภายในประเทศไทย เป็นการแย่งแรงงานคนไทยที่ยังไม่พร้อมเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรมและบริการและในกรณีที่ให้มีการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมก็เป็นการแย่งแรงงานภายในประเทศไทยซึ่งกำลังเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการแรงงานภายในประเทศไทยได้รับผลกระทบในด้านค่าจ้างแรงงานที่ถูกกดในระดับต่ำรวมทั้งโอกาสที่จะได้รับสวัสดิการและสภาพการจ้างที่ดีมีน้อยลงเพราะมีแรงงานต่างด้าวเป็นทางเลือก (4) รัฐมีภาระในการควบคุมดูแลบุคคลเหล่านี้ ซึ่งต้องให้ทั้งเงินและกำลัง (5) อาจเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้าจากต่างประเทศเนื่องจากการใช้แรงงานต่างด้าวที่มีค่าจ้างต่ำในการผลิตเพื่อการส่งออก

ด้านงบประมาณรายจ่ายจากการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจะเป็นการเพิ่มผู้ใช้บริการสาธารณะต่าง ๆ ในประเทศ ซึ่งเมื่อรวมกับคนไทยผู้ใช้บริการก็จะทำให้ปริมาณผู้ใช้บริการสาธารณะ หรือผู้บริโภคสินค้าสาธารณะโดยรวมเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นเมื่อมีผู้ใช้แรงงานต่างด้าวมาใช้บริการสวนสาธารณะ หรือไปเที่ยวชายหาด หรือแม้กระทั่งการใช้บริการรถโดยสารฟรีซึ่งเป็นสินค้าสาธารณะ เพิ่มมากขึ้นจะมีผลทำให้รัฐต้องเพิ่มบุคลากรและงบประมาณเพื่อให้บริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามปริมาณผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

1.3 ผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ในส่วนของแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยหรือเพื่อจะเดินทางไปประเทศอื่นๆ อาจก่อปัญหาการก่อการร้ายและใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการก่ออาชญากรรมเพื่อก่อการร้ายทั้งในและต่างประเทศและอาจมีผลต่อความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนได้ นอกจากนั้นปัญหาในเรื่องชนกลุ่มน้อยจะเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่าง เผ่าพันธุ์ ซึ่งจะเกิดสาเหตุที่ทำให้เกิดสงครามกลางเมืองได้ ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของสังคมการเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยร่วมกันของแรงงานต่างด้าวหลายชาติในประเทศไทยเป็นเวลานานอาจก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยของคนชาติต่างๆ ขึ้นเนื่องจากเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นพวกกับกลุ่มคนที่มีภาษา

วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ที่เหมือนกัน แต่อาจมีความขัดแย้งกับกลุ่มคนที่มีเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อที่แตกต่างกัน การเปิดเสรีให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากเป็นเวลานานอาจนำไปสู่การเรียกร้องขอปกครองตนเอง และอาจมีการแก้ปัญหาด้วยการสู้รบกันจนกลายเป็นสงครามที่สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติ

ผลกระทบทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ (1) การจ้างแรงงานต่างด้าวโดยกดค่าแรงในระดับต่ำมีเงื่อนไขและสภาพการจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานทั่วไปนี้ รัฐบาลไทยต้องพิจารณาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพราะการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกของ องค์การการค้าโลก จึงมีพันธกรณีที่ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว รวมตลอดถึงวิธีปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการของข้อตกลงดังกล่าวด้วย โดยต้องกำหนดมาตรฐานการใช้แรงงานสิทธิของแรงงาน และค่าแรงขั้นต่ำด้วย นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติ และสมาชิกในครอบครัวขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ไม่เช่นนั้นแล้วอาจถูกต่างชาติประณามว่า เป็นการกดขี่และละเมิดสิทธิมนุษยชน (2) เกิดขบวนการหรือเครือข่ายระหว่างประเทศในการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวออกจากและเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่ม รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐที่ละเมิดกฎหมายเสียเอง

2. มาตรการทางกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันผลกระทบจากการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ ที่สำคัญ ได้แก่

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในประเทศไทย ได้แก่ สิทธิและเสรีภาพบุคคลย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ การใช้สิทธิหรือเสรีภาพจะต้องไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีการตรากฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

2.2 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 หลักสำคัญ คือ ห้ามคนต่างด้าวทำงานในงานบางประเภทโดยเด็ดขาด ส่วนการทำงานในประเภทซึ่งคนต่างด้าวจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงาน (มาตรา 6 และ 7) บุคคลต่างด้าวจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาต

ทำงานจากอธิบดีกรมการจัดหางาน หรือผู้ที่อธิบดีกรมการจัดหางานมอบหมาย การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้หรือไม่อย่างไรเป็นดุลยพินิจของอธิบดี ในกรณีที่มิได้รับอนุญาตให้ทำงาน กฎหมายกำหนดให้มีการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ (มาตรา 17) งานที่คนต่างด้าวเกี่ยวข้องกับการลงทุนที่สำคัญ เช่น งานด้านบริหาร กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการต่าง ๆ งานด้านเทคนิค เช่น วิศวกร ช่างเทคนิคในบางสาขา งานด้านการเงิน และการตลาด ซึ่งโดยลักษณะของงานแล้วเห็นว่ามี ความจำเป็นและเหมาะสมที่จะให้คนต่างด้าวทำได้

2.3 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อจัดการและควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวให้ดีและรัดกุมขึ้น โดยกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา (มาตรา 11) ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร (1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ (2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร (3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว (4) วิกลจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (5) ยังมีได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีควัคซีน หรือปฏิบัติกรอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นว่านั้น (6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง (7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ (8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นคนเข้าเมืองเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิง หรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14, (10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16, (11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณาขกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายการตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง (มาตรา 12)

2.4 พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 ผู้ขออนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด คนต่างด้าวจะทำได้ต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนตามที่อธิบดีประกาศกำหนดซึ่งมีระยะเวลาทำงานให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ การขออนุญาตทำงาน ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงแบบใบอนุญาตทำงานให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา 59) คนต่างด้าวต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่านและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 60)

2.5 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายที่กำหนดให้ คนต่างด้าวที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่ (1)คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่ผ่านการตรวจสอบ คัดกรอง ความสัมพันธ์นายจ้าง-ลูกจ้าง และมีหนังสือรับรองจากกรมการจัดหางาน ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขออนุญาตทำงานและการอนุญาตให้ทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ฉบับลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติ หรือผ่านการพิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทาง หรือที่ได้รับการตรวจลงตราและประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2561 และมีอายุไม่เกินห้าสิบห้าปี นับถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงบุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างบิดา หรือมารดาได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรมาตราการอื่น ๆ อีกที่เป็นประโยชน์แก่แรงงานต่างด้าว

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างด้าวมิดกฎหมายในต่างประเทศ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาของกฎหมายของอิสราเอล มาเลเซีย ใต้หวัน สาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อนำมาอภิปรายประกอบการวิจัย

(1) อิสราเอล รัฐบาลอิสราเอลอนุญาตให้แรงงานต่างชาติดำเนินงานในประเทศอิสราเอลมีระยะเวลารวม 5 ปี 3 เดือน โดยให้วีซ่าปีต่อปี ยกเว้นงานดูแลคนชราและผู้พิการ ซึ่งสามารถอยู่ทำงานได้เกิน 5 ปี นับติดต่อกันตั้งแต่เดินทางไปทำงานในอิสราเอลครั้งแรก ไม่ว่าจะทำงานกับนายจ้างรายใด เพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายอิสราเอล ทางกรอิสราเอลได้ออกระเบียบเพิ่มเติมในการอนุญาตวีซ่าแก่แรงงานต่างชาติที่เดินทางไปทำงานในประเทศอิสราเอล โดยต้องแสดงหลักฐานการเกิด (สูติบัตร) หากพบว่าชื่อไม่ตรงกับสูติบัตร ทางกรอิสราเอลจะสันนิษฐานว่าเคยทำงานในอิสราเอลแล้วและจะปฏิเสธไม่ให้คนงานดังกล่าวเข้าประเทศอิสราเอลอีก นายจ้างมีสิทธิหักเงินค่าจ้างของแรงงานต่างชาติได้ตามที่กำหนด คือ ภาษีรายได้ การประกันสุขภาพ ค่าที่พักอาศัย รวมทั้งเงินค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายล่วงหน้าไปก่อน ทั้งนี้ การหักเงินจากค่าจ้างของลูกจ้าง

จะต้องได้รับการยินยอมจากลูกจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร และจำนวนเงินที่หักในแต่ละเดือนรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าจ้าง กฎหมายอิสราเอลอนุญาตให้นายจ้างหักเงินจากค่าจ้างแรงงานต่างชาติได้ ในกรณีต่อไปนี้ 1) ภาษีรายได้ 2) การประกันแห่งชาติ 3) การประกันสุขภาพ 4) กฎหมายแรงงานอิสราเอลกำหนดให้บริษัทจัดหางานอิสราเอลสามารถเรียกเก็บค่าบริการจัดหางานจากแรงงานต่างชาติได้ไม่เกินคนละ 3,050 เซกเกล เพิ่มมาตรการในการป้องกันแรงงานต่างชาติลักลอบเข้าประเทศ โดยเพิ่มจำนวนตำรวจชายแดน โดยเฉพาะที่ภาคใต้ของประเทศซึ่งมีเขตติดต่อกับประเทศอียิปต์ เพิ่มการตรวจสอบก่อนพิจารณาให้วีซ่า และเพิ่มการตรวจสอบที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองทุกจุด จัดตั้งสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อทำหน้าที่ตรวจจับ กักกัน และเนรเทศแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละเดือน นอกจากนี้ได้จัดตั้งสำนักงานตรวจสอบขึ้นในกรมแรงงานต่างชาติ เพื่อทำหน้าที่ลงโทษนายจ้างอิสราเอลที่จ้างแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย หรือไม่จัดสิทธิประโยชน์ให้แรงงานต่างชาติของตนเองผิดกฎหมายอีกด้วย

(2) สหพันธรัฐมาเลเซีย มีนโยบายอนุญาตให้แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในมาเลเซียได้ ได้แก่ 1) มาเลเซียอนุญาตให้แรงงานต่างชาติทำงานในประเทศมาเลเซียในทุกภาคการผลิต ยกเว้นอาชีพ 134 อาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือ เช่น นักดนตรี ช่างเทคนิค พนักงานขับรถ พนักงานเสิร์ฟ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้ช่างฝีมือและกึ่งฝีมือเป็นคนงานมาเลเซีย ทั้งยังเป็นการลด การพึ่งพาแรงงานต่างชาติอีกด้วย 2) มาเลเซียอนุญาตให้แรงงานต่างชาติประเภทไร้ฝีมือทำงาน จำนวน 13 ประเทศ คือ ไทย เมียนมาร์ กัมพูชา เนปาล อินโดนีเซีย ลาว ฟิลิปปินส์ (เฉพาะแม่บ้าน) คาซัคสถาน เติร์กเมนิสถาน เวียดนาม อุซเบกิสถาน จีน และบังคลาเทศ เป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต การก่อสร้าง และการเกษตร เพื่อสร้างความสมดุลในการนำเข้าแรงงานจากประเทศต่าง ๆ โดยไม่พึ่งพาแรงงานจากประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงประเทศเดียว 3) อนุญาตให้นำเข้าคนงานรับใช้ในบ้านได้จาก 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และศรีลังกา โดยคนงานต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี 4) ไม่อนุญาตให้นายจ้างแรงงานต่างชาติที่ถูกกักกันในค่ายกักกันอีก 5) มาเลเซียมีนโยบายผลักดันแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายโดยการจับกุม ถูกปรับและส่งกลับประเทศ

(3) ประเทศไต้หวัน มีการออกรัฐบัญญัติบริการจ้างงาน ดังนี้ 1) ระบบการอนุมัติแรงงานต่างด้าวที่ต้องการจะทำงานในไต้หวัน จะต้องขออนุมัติต่อรัฐบาลก่อนที่จะเข้าประเทศ และจะต้องได้รับการจ้างงานจากนายจ้างไต้หวันเสียก่อน 2) ระยะเวลาการอนุญาตการจ้างงาน การอนุญาตการจ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ มีอายุไม่เกิน 1 ปี และสามารถต่ออายุได้เพียง 1 ครั้ง ไม่เกิน 1 ปี การอนุญาตการจ้างงานแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ชำนาญงานทางอาชีพมีอายุไม่เกิน 2 ปี และสามารถต่ออายุได้อีกไม่เกิน 1 ปี 3) สิทธิในการเปลี่ยนแปลงงานหรือนายจ้าง แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือจะเปลี่ยนแปลงงานหรือนายจ้างไม่ได้ แรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ชำนาญงานทางอาชีพ จะได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงงานหรือนายจ้างได้ขณะอยู่ในการจ้างงานของนายจ้าง และระหว่างการอนุมัติการจ้างงาน ยังมีอายุใช้บังคับได้อยู่ ภายใต้เงื่อนไขว่าการอนุมัติใหม่จะต้องเป็นการกระทำร่วมกันโดยนายจ้างเก่าและนายจ้างใหม่ล่วงหน้า 4) การทำสัญญาจ้างงาน ในการทำงานทั้ง

แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ และแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ชำนาญงานทางอาชีพจะต้องมีการทำสัญญาจ้างงาน สัญญาจ้างงาน คือ สัญญาระหว่างนายจ้างกับแรงงานต่างด้าว 5) อัตราค่าจ้าง แรงงานต่างด้าวจะได้รับค่าจ้างตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาจ้างงาน แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำของไต้หวัน นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้างเป็นเงินเต็มจำนวน แต่อาจหักภาษีเงินได้และเบี้ยประกันกองทุนประกันภัยแรงงาน และเบี้ยประกันสุขภาพ ซึ่งแรงงานต่างด้าวมียหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมาย 6) ข้อกำหนดในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว กฎหมายกำหนดให้นายจ้างต้องให้ความคุ้มครองแก่แรงงานต่างด้าว (กระทรวงแรงงาน, 2547) ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้มีที่อยู่และจัดหาหนะสำหรับการเดินทางไป-กลับในการทำงาน ให้แรงงานต่างด้าว (2) เวลาทำงานปกติไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง สัปดาห์ละไม่เกิน 48 ชั่วโมง (3) การทำงานล่วงเวลาแรงงานต่างด้าวชาย ไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง รวมกันแล้วไม่เกินเดือนละ 48 ชั่วโมง สำหรับแรงงานต่างด้าวหญิง ไม่เกินวันละ 2 ชั่วโมง รวมกันแล้วไม่เกินเดือนละ 24 ชั่วโมง

(4) สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว คือ กฎหมายตรวจคนเข้าเมือง และกฎหมายการจ้างงาน ซึ่งใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะ สามารถสรุปหลักเกณฑ์ได้ดังนี้ 1) ระบบการอนุมัติ มี 2 แบบ คือ (1) ใบอนุญาตกรจ้างงาน ใช้สำหรับแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้มีความชำนาญทางอาชีพ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือมีความชำนาญทางด้านเทคนิค โดยแรงงานต่างด้าวดังกล่าว จะต้องไม่เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตการให้ทำงาน (2) ใบอนุญาตการให้ทำงานใช้สำหรับแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในสิงคโปร์ภายใต้พระราชบัญญัติข้อบังคับการจ้างงาน 2) ระยะเวลาการอนุญาตการจ้างงาน ใบอนุญาตการจ้างงานของแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้มีความชำนาญทางด้านเทคนิค มีอายุไม่เกิน 5 ปี เว้นแต่จะมีการต่อใบอนุญาต ซึ่งเป็นการอนุมัติเป็นคราวๆ ไป ใบอนุญาตการให้ทำงานของแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือมีอายุ 2 ปี และสามารถต่ออายุได้เพียงครั้งเดียว อีกไม่เกิน 2 ปีหลังจากเสร็จสิ้น 3) สิทธิในการเปลี่ยนแปลงงานหรือนายจ้าง ในระหว่างอายุของใบอนุญาตการจ้างงานหรือใบอนุญาตการให้ทำงานยังมีกำหนดใช้ได้ อยู่ ผู้ถือใบอนุญาตดังกล่าวไม่มีสิทธิเปลี่ยนแปลงการจ้างงาน อาชีพ การประกอบกิจการงาน ให้นอกเหนือไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตดังกล่าวโดยปราศจากความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้มีสิทธิอนุมัติ 4) การทำสัญญาจ้างงาน ในการทำงานทั้งแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้มีความชำนาญทางด้านเทคนิคและแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ จะต้องมีการทำสัญญาจ้างงาน ข้อตกลงและเงื่อนไขการจ้างในสัญญาจ้างงาน ทุกฉบับจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแรงงานสิงคโปร์ 5) อัตราค่าจ้าง แรงงานต่างด้าวจะได้รับค่าจ้างตามที่ตกลงไว้ในสัญญาจ้างงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 มาตรา 29/1 “ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ แรงงานจังหวัด ผู้กำกับการตำรวจ สรรพากร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายแพทย์ประจำโรงพยาบาลเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และ

ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านแรงงาน ด้านอุตสาหกรรม ด้านกฎหมาย และด้านสิทธิมนุษยชน ด้านละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวประจำจังหวัดเป็นเลขานุการเหตุผลในการแก้ไข ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด เนื่องจากต้องการให้แรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้รับความสะดวกในการติดต่อ การเข้ารับการตรวจสอบคัดกรอง การตรวจโรคการขึ้นทะเบียน นอกจากได้รับความสะดวกแล้วยังเสียค่าใช้จ่ายไม่มากนัก เพราะเหตุว่าเป็นหน่วยงานประจำจังหวัดที่แรงงานต่างด้าวเข้าถึงได้ และมาตรา 30/1 “คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวดังต่อไปนี้ (1) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (2) กำหนดนโยบายพิจารณารับสมัครคัดเลือกแรงงานต่างด้าว จากความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงาน (3) จัดอบรมความรู้ให้แก่แรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับกฎหมายจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นที่จะไปปฏิบัติงาน (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด” เหตุผลในการแก้ไขให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวก็เพื่อแรงงานต่างด้าวจะได้รับความสะดวกในขั้นตอนการพิจารณารับสมัครคัดเลือกแรงงานต่างด้าว จากความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงานสะดวกในการจัดอบรมความรู้ให้แก่แรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับกฎหมาย จารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นที่จะไปปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2546). *สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- จันทรา ธนะพัฒน์วงศ์. (2553). *แนวทางและกลไกการแก้ไขปัญหาของความทับซ้อนก้ำกวมระหว่างคนไร้รัฐกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว: กรณีศึกษาพื้นที่อำเภอขุนศรี จังหวัดอุบลราชธานี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1 (6 เมษายน 2560).
- พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2). (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 19 ก หน้า 29 (27 มีนาคม 2561).
- พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว. (2551). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 37 ก หน้า 24 (22 กุมภาพันธ์ 2551).
- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 3). (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 28 ฉบับพิเศษ หน้า 45 (1 มีนาคม 2522).

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ. (2565). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 185 ง (10 สิงหาคม 2565).

ยงยุทธ์ แฉล้มวงษ์. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการแรงงานอพยพต่างชาติดระยะยาว. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

วาทีณี แก้วทับทิม. (2553). ผลกระทบจากการจ้างแรงงานข้ามชาติของไทยภายใต้ยุคพหุจนัฏฐชาติ. รายงานวิจัย. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

วิทวัส ขุนหนู. (2558). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วารสารอินทนิลทักษิณสาร, 10(1), 75-94

สุภางค์ จันทวานิช. (2540). การศึกษานโยบายเรื่องการเคลื่อนย้ายประชากรและผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ: รายงานการวิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

